

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
118-0-Рев-07-000 575
Бања Лука, 24.6.2009. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Јанка Нинића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиле – противтужене Р. Т. из Б., заступа је пуномоћник Л. Т. из Н. Б., против туженог – противтужиоца Р. М. из Ф., ради накнаде штете, одлучујући по ревизији тужиле против пресуде Окружног суда у Требињу бр. 015-0-Гж-06-000 341 од 11.04.2007. године, у сједници одржаној 24.6.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Пресудом Основног суда у Фочи број 094-0-П-04-000 065 од 03.07.2006. године одбијен је тужбени захтјев тужиле да јој тужени на име накнаде штете по основу клевете исплати износ од 50.000,00 КМ са законском затезном каматом од 03.11.2000. године, па до исплате, као и да јој накнади трошкове поступка у износу од 700,00 КМ. Истовремено одбијен је и тужбени захтјев туженог против тужиле да му по истом основу исплати износ од 10.000,00 КМ. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. У образложењу те пресуде стоји: да је код тога суда у предмету број К-108/01 вођен кривични поступак по приватној тужби тужиле против туженог због кривичног дјела клевете из члана 80., увреде из члана 81. и пребацивање за кривично дјело из члана 83. КЗ РС – посебни дио; да је тај поступак обустављен рјешењем од 30.01.2002. године на основу одредаба члана 14. став 1. Закона о заштити од клевете (“Службени гласник РС” бр. 37/01- у даљем тексту: Закон ...), а тужиле потом поступила по члану 14. став 3. тога Закона тако што је поднијела тужбу у овој правној ствари у којој наводи да је тужени из личног интереса, у име МДП ШИК М., ЗДП И., написао поднесак бр. 3694/2000 од 18.09.2000. године, предат првостепеном суду дана 03.11.2000. године, у којем је изнио „нетачне и неаргументоване тврдње т.ј. неистине, клевете и увреде ... да је фалсификатима, противзаконитим радњама и злоупотребом положаја прибавила противправну имовинску корист, тврдећи да је учинила кривично дјело које се гони по службеној дужности“, да је и у кривичном предмету тога суда бр. К-127/00 као свједок изјавио да је све што је изнесено у том поднеску тачно и да је то поновио дана 28.12.2001. године у предмету истог суда бр. К-106/01, да „из свих предузетих радњи и поступака ... произлази да је он убјеђен у истинитост својих неаргументованих и измишљених тврдњи... наносећи све већу штету угледу и части тужитељице и њене породице.“; да је тужени дана 14.05.2002. године поднио противтужбу против тужиле такође ради накнаде штете, јер да је

она у тужби у предмету П-73/02 изнијела низ неистинитих и увредљивих тврдњи које шкоде његовој части и његовом угледу, да је тако неосновано тврдила да је он ван свог дјелокруга рада, из личних интереса, написао поменути поднесак иако се ради о поднеску МДП ШИК М. С., ЗДП И. да је тај суд, након извођења доказа од стране тужиље и тужено, утврдио да се поднеском бр. 3694/2000 од 18.09.2000. године оспорава основаност тужбеног захтјева тужиље у предмету тога суда бр. П-73/00 и да је он био доступан само странкама из тог предмета и особљу суда које је поступало по том предмету; да наводи из тог поднеска нису „дати нигдје у јавност“ и да је таква ситуација и са кривичним поступком у предмету тога суда број К-71/02, који је обустављен рјешењем од 13.02.2003. године прије главног претреса због одустанка тужиоца од оптужбе; да је и тужиља своје тврдње у тужби у предмету бр. П-73/02 изнијела ради доказивања основаности њеног тужбеног захтјева и да је у томе и успјела тако што је тужбени захтјев уважен пресудом Окружног суда у Требињу бр. Гж-394/05 од 16.11.2005. године; да у таквој ситуацији нема основа за удовољење ни тужбеном ни противтужбеном захтјеву у смислу одредаба члана 5. став 1. и 2. Закона

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу бр. 015-0-Гж-06-000 341 од 11.04.2007. године одбијене су жалбе тужиље и туженог против те првостепене пресуде као неосноване, тако да је она потврђена у цјелини уз образложење које се своди на усвајање разлога првостепене пресуде, с тим да се додаје и слиједеће: да су тужбени захтјеви неосновани и с обзиром на одредбе члана 6. став 1. тачка б) Закона... , јер да нема одговорности за клевету ако лице које је наводно проузроковало штету било по закону обавезно да износи или проноси изражавање у току судског поступка; да је тужиља признала да је поменути поднесак у име туженог МДП ШИК М. С., ЗДП И. потписао генерални директор тога предузећа, а не тужилац, који у том поступку није био ни пуномоћник; да отуда тужиља није ни доказала да је тужени „аутор“ тога поднеска.

Против дијела те пресуде којим је одбијен њен тужбени захтјев тужиља је благовремено изјавила ревизију због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, истичући: да је став другостепеног суда да она није доказала да је тужени аутор спорног поднеска у супротности са одредбама члана 3. тачке г) Закона ... да је „аутор“ свако лице које износи или преноси изражавање; да је он у предмету првостепеног суда бр. К-127/00 као свједок изнио мишљење и сугестије које је прихватила служба поменутог предузећа и притом изјавио да је све што је изнесено у том поднеску тачно и да стоји иза тога; да је тиме доказано да је тужени „износилац и преносилац“ изражавања „у овом случају клевете и увреде“ у смислу одредаба члана 125. став 1. ЗПП; да је и свједокиња З. К1. у предмету К-127/00 истакла да је тужени предао у правну службу туженог предузећа у предмету бр. П-73/00 поднесак у рукопису, а да га је она само „правно уобличио“; да отуда стоји одговорност туженог за клевету по одредбама члана 5. став 1. Закона ... по основу ефикасне контроле садржаја предметног изражавања; да је то изражавање „чинио намерно како би изазвао штету угледу и части тужиље“; да на то указује и кривична пријава по којој је улиједио оптужни приједлог ОЈТ Србиње бр. Кт-133/01 од 07.5.2001. године у предмету првостепеног суда бр. К-71/02; да је тужени и у изјави датој овлашћеном лицу МУП-а С. навео да је против ње поднио кривичну

пријаву и у њој „изнио основану сумњу“, а потом да је тврдио да је ту сумњу и доказао; да је неистините тврдње у овој ствари изнио и у поднесцима од 19.08.2002. године и 11.12.2003. године; да је неистинитост изражавања туженог утврђена и пресудом Окружног суда у Требињу бр. Гж- 394/05 од 16.11.2005. године, којим је тужени МДП ШИК М. С., ЗДП И.; обавезан да јој исплати 115.385,00 КМ са законском затезном каматом почев од 18.12.1991. године до исплате; да се другостепени суд погрешно позива на одребе члана 6. став 1. тачка б) Закона ... , јер да у вријеме писања спорног поднеска тужени није био запослен у поменутом предузећу, већ у Б.; да је неоснованим тврдњама „стварао правни основ за њено иселење из стана у Н. Б. ... који је она добила на привремено коришћење од тог предузећа, а што је на крају и остварио“, па да тако сада располаже са два стана тога предузећа – једнособног у Б. и трособног у Ф.; да другостепени суд, позивајући се на одредбе члана 6. став 1. тачке б) Закона ... губи из вида одредбе става 2. тога члана, гдје су дате околности које оправдавају искључење одговорности за клевету, а да оне у овом спору не постоје; да је она рођена у Ф., ту завршила основну и средњу школу, а последије завршеног факултета „одређени број година“ и радила, да у тој средини живе њени сродници, кумови, пријатељи и познаници, па да и сада, када живи и ради у Б., тамо често одлази; да је отуда „бизарна тврдња“ у првостепеној пресуди да она не трпи штету с обзиром на њено садашње „мјесто сталног боравка“; да је „нетачна, произвољна, необјективна и ничим доказана тврдња“ у првостепеној пресуди „да констатације нису нигдје дате у јавности“, јер да је „јавно све оно што није ничим означено да има неку врсту тајности“; да су нижестепене пресуде „непобитно“ засноване на погрешно и непотпуном утврђеном чињеничном стању, а да је у побијаној пресуди уз то неосновано примјењена одредба члана 6. став 1. тачка б) Закона... ; да је у тој пресуди изостала примјена члана 3. тачке а), члана 5. став 1. и члана 11. став 1. тога Закона, па да је и са тих аспеката заснована на погрешној примјени материјалног права. Предлаже да се та пресуда преиначи „у складу са тужбеним захтјевом“ или да се укине и предмет врати на поновно суђење.

У исцрпном одговору на ревизију тужени оспорава њене наводе и предлаже да се она одбије као неоснована.

Размотривши ревизију и побијану пресуду по одредбама члана 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске, број 58/03 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП), затим одговор туженог и цјелокупне списе предметне правне ствари, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Из садржаја ревизије произлази да тужила конкретно не указује на било коју повреду одредаба парничног поступка која би била учињена у поступку пред другостепеним судом у смислу одредаба члана 240. став 1. тачка 1. ЗПП. Напротив, из тог садржаја пролази да она, у суштини, указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у проведеном поступку, а то није могући равизиони разлог према изричитим одредбама члана 240. став 2. тога закона.

Из списка предмета произлази да је исходиште овог спора у предмету првостепеног суда бр. П-73/00 (касније бр.П-99/03) у правној ствари тужиле против туженог МДП ШИК М. С. ЗДП И.; ради раскида уговора и исплате

новчаног износа од 115.385,00 КМ у којем је то предузеће дало одговор на тужбу својим поднеском број 3694/2000 од 18.09.2000. године, који је предат првостепеном суду дана 03.11.2000. године. Неспорна је чињеница да је тужилац правној служби тога предузећа у рукопису дао податке, које је потом руководилац те службе З. К2. користила за сачињавање тога поднеска и да је тај поднесак потписао директор тога предузећа. Већ из тог разлога не може се прихватити тврдња тужиље да је тужилац одговоран за клевету. Наиме, ради се о судском поступку у којем је тужени, очигледно добро упућен у спорни правни однос, дао податке туженој страни у том предмету, па с тим у вези ваља имати у виду одредбе члана 219. тада важећег Закона о парничном поступку („Службени лист СФРЈ“, број 4/77, 36/80, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 и 35/91 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93, 14/94 и 32/94) - да су странке дужне изнијети чињенице и предложити доказе на којима заснивају свој захтјев или којим побијају наводе и доказе противника. На туженом предузећу у том спору је био избор да ли ће те податке, добијене од туженог, користити и како ће их формулисати, па се већ из тог разлога не може основано тврдити да је тужени „ефикасно контролисао садржај тога изражавања“ у смислу одредаба члана 5. став 1. Закона ..., а у таквој ситуацији нема ни његове одговорности у смислу става 2. тога члана. У том погледу правиан је став другостепеног суда да се ради о судском поступку у смислу одредаба члана 6. став 1. тачка б) Закона ... а овај, ревизиони суд, налази да оспоравање тужбеног захтјева тужиље није било у противности са одредбама става 2. тога члана. Дакле, не ради се о томе да је тужени износио или проносио изражавање у смислу одредаба члана 3. тачке г) Закона у својству „аутора“, већ о давању података у спору који је, с обзиром на његову вриједност, био од великог значаја за тужено предузеће. Давање тих података, по налазу овог суда, није било са намјером, да се нанесе штета угледу тужиље, већ да се оспори њен тужбени захтјев и тиме спријечи штета за поменуто предузеће. С тим у вези указује се и на неоснованост позивања тужиље на пресуду Окружног суда у Требињу бр. Гж-394/05 од 16.11.2005. године, јер је она пресудом овог (ревизионог) суда бр. 118-0-Рев-06-000 092 од 21.03.2008. године, уважањем ревизије туженог предузећа, преиначена тако што је одбијена жалба тужиље против првостепене пресуде у тој правној ствари, којом је одбијен као неоснован њен тужени захтјев за исплату 115.385,00 КМ са законском затезном каматом од 18.12.1991. године. до исплате.

Код таквог стања ствари, овај суд налази да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена. Такође налази да побијана пресуда нема недостатака који би се односили на страначку способност и заступање странка у овом спору, па се отуда ревизија тужиље одбија као неоснована на основу члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Петар Бајић